

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

UDC 81
UDC 82
UDC 008



ISSN 2545-3998

ПАЛИМПСЕСТ

МЕЃУНАРОДНО СПИСАНИЕ ЗА ЛИНГВИСТИЧКИ, КНИЖЕВНИ
И КУЛТУРОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА

PALIMPSEST

INTERNATIONAL JOURNAL FOR LINGUISTIC, LITERARY
AND CULTURAL RESEARCH

ГОД. II, БР. 3
ШТИП, 2017

VOL. II, NO 3
STIP, 2017

ПАЛИМПСЕСТ

Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања

PALIMPSEST

International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research

Год. II, Бр. 3
Штип, 2017

Vol. II, No 3
Stip, 2017

ISSN 2545-3998

<http://js.ugd.edu.mk/index/PAL>

ПАЛИМПСЕСТ

Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања

ИЗДАВА

Универзитет „Гоце Делчев“, Филолошки факултет, Штип,
Република Македонија

ГЛАВЕН И ОДГОВОРЕН УРЕДНИК

Ранко Младеноски

УРЕДУВАЧКИ ОДБОР

Виктор Фридман, Универзитет во Чикаго, САД
Толе Белчев, Универзитет „Гоце Делчев“, Република Македонија
Нина Даскаловска, Универзитет „Гоце Делчев“, Република Македонија
Ала Шешкен, Универзитет Ломоносов, Руска Федерација
Олга Панкина, НВО Македонски културен центар, Руска Федерација
Георгета Раца, Универзитет Банат, Романија
Астрид Симоне Грослер, Универзитет Банат, Романија
Горан Калоѓера, Универзитет во Риека, Хрватска
Дејан Дуриќ, Универзитет во Риека, Хрватска
Шандор Чегледи, Универзитет во Панонија, Унгарија
Ева Бус, Универзитет во Панонија, Унгарија
Хусејин Озбај, Универзитет Гази, Република Турција
Зеки Ѓурел, Универзитет Гази, Република Турција
Елена Дараданова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Република Бугарија
Ина Христова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Република Бугарија
Џозеф Пониах, Национален институт за технологија, Индија
Сатхарај Венкатесан, Национален институт за технологија, Индија
Петар Пенда, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина
Данило Капасо, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина
Мета Лах, Универзитет во Љубљана, Република Словенија
Намита Субиото, Универзитет во Љубљана, Република Словенија
Ана Пеличер-Санчез, Универзитет во Нотингам, Велика Британија
Мајкл Грини, Универзитет во Нотингам, Велика Британија
Татјана Гурин, Универзитет во Нови Сад, Република Србија
Диана Поповиќ, Универзитет во Нови Сад, Република Србија
Жан Пол Мејер, Универзитет во Стразбур, Република Франција
Жан Марк Веркруз, Универзитет во Артуа, Република Франција
Регула Бусин, Швајцарија
Натале Фиорето, Универзитет во Перуца, Италија
Оливер Хербст, Универзитет во Вурцбург, Германија

PALIMPSEST

International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research

PUBLISHED BY

Goce Delcev University, Faculty of Philology, Stip,
Republic of Macedonia

EDITOR-IN-CHIEF

Ranko Mladenoski

EDITORIAL BOARD

Victor Friedman, University of Chicago, United States of America
Tole Belcev, Goce Delcev University, Republic of Macedonia
Nina Daskalovska, Goce Delcev University, Republic of Macedonia
Alla Sheshken, Lomonosov Moscow State University, Russian Federation
Olga Pankina, NGO Macedonian Cultural Centre, Russian Federation
Georgeta Rata, Banat University, Romania
Astrid Simone Grosler, Banat University, Romania
Goran Kalogjera, University of Rijeka, Croatia
Dejan Duric, University of Rijeka, Croatia
Sándor Czeglédi, University of Pannonia, Hungary
Éva Bús, University of Pannonia, Hungary
Husejin Ozbaj, GAZI University, Republic of Turkey
Zeki Gurel, GAZI University, Republic of Turkey
Elena Daradanova, Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Republic of Bulgaria
Ina Hristova, Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Republic of Bulgaria
Joseph Ponniah, National Institute of Technology, India
Sathyaraj Venkatesan, National Institute of Technology, India
Petar Penda, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina
Danilo Capasso, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina
Meta Lah, University of Ljubljana, Republic of Slovenia
Namita Subiotto, University of Ljubljana, Republic of Slovenia
Ana Pellicer Sanchez, The University of Nottingham, United Kingdom
Michael Greaney, Lancaster University, United Kingdom
Tatjana Durin, University of Novi Sad, Republic of Serbia
Diana Popovic, University of Novi Sad, Republic of Serbia
Jean-Paul Meyer, University of Strasbourg, French Republic
Jean-Marc Vercrey, Artois University, French Republic
Regula Busin, Switzerland
Natale Fioretto, University of Perugia, Italy
Oliver Herbst, University of Wurzburg, Germany

РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ

Драгана Кузмановска
Толе Белчев
Нина Даскаловска
Билјана Ивановска
Светлана Јакимовска
Марија Леонтиќ
Јована Караникиќ Јосимовска

ЈАЗИЧНО УРЕДУВАЊЕ

Даница Гавриловска–Атанасовска (македонски јазик)
Весна Продановска (англиски јазик)
Толе Белчев (руски јазик)
Билјана Ивановска (германски јазик)
Марија Леонтиќ (турски јазик)
Светлана Јакимовска (француски јазик)
Јована Караникиќ Јосимовска (италијански јазик)

ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК

Славе Димитров

АДРЕСА

ПАЛИМПСЕСТ
РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ
Филолошки факултет
ул. „Крсте Мисирков“ бр. 10-А
п. фах 201
МК-2000 Штип, Македонија
ISSN 2545-3998
<http://js.ugd.edu.mk/index/PAL>

Меѓународното научно списание „Палимпсест“ излегува двапати годишно во печатена и во електронска форма на посебна веб-страница на веб-порталот на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип:

<http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>

Трудовите во списанието се објавуваат на следните јазици: македонски јазик, англиски јазик, германски јазик, француски јазик, руски јазик, турски јазик и италијански јазик.

Трудовите се рецензираат.

EDITORIAL COUNCIL

Dragana Kuzmanovska
Tole Belcev
Nina Daskalovska
Biljana Ivanovska
Svetlana Jakimovska
Marija Leontik
Jovana Karanikik Josimovska

LANGUAGE EDITORS

Danica Gavrilovska-Atanasovska (Macedonian language)
Vesna Prodanovska (English language)
Tole Belcev (Russian language)
Biljana Ivanovska (German language)
Marija Leontik (Turkish language)
Svetlana Jakimovska (French language)
Jovana Karanikik Josimovska (Italian language)

TECHNICAL EDITOR

Slave Dimitrov

ADDRESS

PALIMPSEST
EDITORIAL COUNCIL
Faculty of Philology
Krste Misirkov 10-A
P.O. Box 201
MK-2000, Stip, Macedonia
ISSN 2545-3998
<http://js.ugd.edu.mk/index/PAL>

The International Scientific Journal “Palimpsest” is issued twice a year in printed form and online at the following website of the web portal of Goce Delcev University in Stip:
<http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>

Papers can be submitted and published in the following languages: Macedonian, English, German, French, Russian, Turkish and Italian language.

All papers are peer-reviewed.

СОДРЖИНА / TABLE OF CONTENTS

ПРЕДГОВОР

Ранко Младеноски, главен и одговорен уредник

FOREWORD

- 11 Ranko Mladenoski, editor-in-chief

ЈАЗИК / LANGUAGE

- 15 **Виолета Јанушева**
ПРАВИЛНАТА УПОТРЕБА НА НАВОДНИЦИТЕ ВО МАКЕДОНСКИОТ
ЈАЗИК – УСЛОВ ЗА СТАБИЛНОСТА НА ЈАЗИЧНАТА НОРМА
Violeta Januševa
THE CORRECT USE OF THE QUOTATION MARKS IN THE MACEDONIAN
LANGUAGE – A REQUIREMENT FOR THE STABILITY OF THE
LANGUAGE NORM
- 29 **Marija Leontik**
STANDART TÜRK DİLİNİN YUMUŞAKLIĞI VE AHENKLİLİĞİ
Marija Leontik
SOFTNESS AND MELODY IN STANDARD TURKISH LANGUAGE
- 41 **Милена Касапоска-Чадловска**
АТРИБУТОТ ВО ФРАНЦУСКИОТ ЈАЗИК И НЕГОВИТЕ ЕКВИВАЛЕНТИ
ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК: МЕТАЈАЗИЧНИ СЛИЧНОСТИ И РАЗЛИКИ
Milena Kasaposka-Chadlovska
THE ATTRIBUTE IN THE FRENCH LANGUAGE AND ITS EQUIVALENTS
IN THE MACEDONIAN LANGUAGE: METALANGUSTIC SIMILARITIES
AND DIFFERENCES
- 51 **Evaine Le Calvé Ivičević, Barbara Vodanović**
DES VERTES ET DES PAS MÛRES: FRUITS ET LÉGUMES DANS LES
PHRASÈMES FRANÇAIS ET CROATES
Evaine Le Calvé-Ivicevic, Barbara Vodanovic
TRICKY VEGGIES: FRUIT AND VEGETABLES IN FRENCH AND
CROATIAN PHRASES
- 63 **Валентина Милошевиќ-Симоновска**
ЈАЗИЧНАТА ПОЛИТИКА НА ФАШИЗМОТ ВО ИТАЛИЈА И БОРБАТА
ПРОТИВ ДИЈАЛЕКТИТЕ (АНТИДИЈАЛЕКТНА КАМПАЊА)
Valentina Milosevikj-Simonovska
LINGUISTIC POLITICS OF FASCISM AND THE BATTLE AGAINST
DIALECTS (ANTI-DIALECT CAMPAIGN)
- 69 **Meri Basovska, Biljana Ivanovska**
GERMAN NATIVE SPEAKERS' USE OF MODIFICATION DEVICES OF
THE SPEECH ACT OF REQUEST

79 Pierino Venuto
UN'IPOTESI: LANORMATASSO. L'IMPERFETTO SENZALABIODENTALE:
-EA -EVA NEI CANTI DI GIACOMO LEOPARDI
Pierino Venuto
HYPOTHESIS: TASSO'S RULE. THE IMPERFECT TENSE WITHOUT
LABIODENTAL: -EA -EVA IN THE GIACOMO LEOPARDI'S CANTI

89 Antonella Zapparrata
L'IMPORTANZA DELLA NUOVA LINGUA ITALIANA NE LA VITA
MILITARE DI DE AMICIS
Antonella Zapparrata
THE IMPORTANCE OF THE NEW ITALIAN LANGUAGE IN VITA MILITARE
BY E. DE AMICIS

КНИЖЕВНОСТ / LITERATURE

107 Franco Costantini
L'ÉTRANGER DI A. CAMUS E UOMINI E NO DI E. VITTORINI: UN
CONFRONTO
Franco Costantini
L'ÉTRANGER BY A. CAMUS E EOMINI E NO BY E. VITTORINI: A
COMPARISON

119 Марија Ѓорѓиева-Димова
ПАЛИМПСЕСТНА ТРАНСВЕРЗАЛА: ТОПОСОТ КАКО
ИНТЕРТЕКСТУАЛНА ИНТЕРСЕКЦИЈА
Marija Gjorgjieva Dimova
A PALIMPSESTIC TRANSVERSAL: TOPOS AS AN INTERTEXTUAL
INTERSECTION

129 Луси Караниколова-Чочоровска
ЗА ЖЕНСКИОТ МЕНТАЛИТЕТ И ИДЕНТИТЕТ ВО РАСКАЗОТ „ЖЕНАТА
НА ПОКОЈНИКОТ“ ОД БОРА СТАНКОВИЌ
Lusi Karanikolova-Cho chorovska
ABOUT FEMALE MENTALITY AND IDENTITY IN THE STORY „THE
DEAD MAN'S WIFE” BY BORA STANKOVIC

139 Kadriye Türkan
BALKAN TÜRK MASALLARINDA RÜYANIN İŞLEVLERİ
Kadrije Turkan
THE FUNCTION OF DREAM IN BALKAN TURKISH FOKTALES

149 Amra Memić
MARCEL PROUST AND ZEN-BUDDHISM (WHAT IS SATORI AND WHY IS
PROUST BUDDHISTS?)

- 161 Катерина Петровска-Кузманова**
УЛОГАТА НА ДИМИТАР И КОНСТАНТИН МИЛАДИНОВЦИ ВО
РАЗВОЈОТ НА МАКЕДОНСКАТА ФОЛКЛОРИСТИКА
Katerina Petrovska Kuzmanova
THE ROLE OF MILADINOVCI BROTHERS IN THE DEVELOPMENT
FOLKLORISTIC IN MACEDONIA

КУЛТУРА / CULTURE

- 171 Родна Величковска**
КАРТОГРАФИРОВАНИЕ КАК МЕТОД ОПРЕДЕЛЕНИЯ ГРАНИЦ
МУЗЫКАЛНЫХ ДИАЛЕКТОВ В МАКЕДОНСКОМ ОБЯДОВОМ
НАРОДНОМ ПЕНИИ
Rodna Velichkovska
MAPPING AS A METHOD FOR DETERMINING BOUNDARIES OF
MUSICAL DIALECTS IN MACEDONIAN RITUAL FOLK SINGING

- 183 Стојанче Костов**
КРАТОК ОСВРТ НА ОРСКАТА ТРАДИЦИЈА ВО ЕТНИЧКИТЕ ПРЕДЕЛИ
ЖЕГЛИГОВО, СРЕДОРЕК И СЛАВИШТЕ (СО ПОСЕБЕН АКЦЕНТ НА
НЕКОЛКУ СЕЛА ВО СРЕДОРЕК)
Stojanche Kostov
BRIEF OVERVIEW OF THE DANCE TRADITION IN THE ETHNIC
REGIONS OF ZHEGLIGOVO, SREDOREK AND SLAVISHTE (WITH
SPECIAL EMPHASIS OF SEVERAL VILLAGES IN SREDOREK)

- 193 Kamila Milkowska-Samul**
PER UNA NUOVA IMMAGINE DELLE DONNE IN TV ITALIANA – ALCUNE
RIFLESSIONI IN BASE ALLA FICTION GOMORRA
Kamila Milkowska-Samul
FOR A NEW IMAGE OF WOMEN ON ITALIAN TELEVISION – SOME
CONSIDERATIONS AROUND THE SERIES GOMORRA

- 205 Екатерина Намичева, Петар Намичев**
ТРАНСФОРМАЦИЈАТА НА КУЛТУРОЛОШКИОТ ПРОЦЕС ПОВРЗАН
СО ТРЕТМАНОТ НА ИСТОРИСКИТЕ ОБЈЕКТИ ВО ГРАДОТ
Ekaterina Namiceva, Petar Namicev
THE TRANSFORMATION OF THE CULTURAL PROCESSES RELATED TO
TREATMENT OF THE CITY HISTORICAL BUILDINGS

МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА / TEACHING METHODOLOGY

- 219 Rea Lujčić**
TRANSLANGUAGING OR TRANSGRESSING LANGUAGE BORDERS TO
COMMUNICATE AND TO LEARN IN INTERNATIONAL SCHOOLS

229 Nuray Kayadibi, Necati Demir
MAKEDONYA'DA YAŞAYAN TÜRK ÇOCUKLARININ YAZILI ANLATIM
BECERİLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME
Nuray Kayadibi, Necati Demir
AN ANALYSIS OF WRITTEN EXPRESSIONS OF TURKISH CHILDREN
LIVING IN MACEDONIA

245 Татјана Илиевска, Нина Даскаловска
ИНЦИДЕНТНО УСВОЈУВАЊЕ НА НОВ ВОКАБУЛАР ПРЕКУ ЧИТАЊЕ
НА БАШНИ
Tatjana Ilievska, Nina Daskalovska
INCIDENTAL VOCABULARY ACQUISITION THROUGH READING
FABLES

ПРИКАЗИ / BOOK REVIEWS

257 Ранко Младеноски
КНИЖЕВНИТЕ „ДЕШИФРИРАЊА“ НА ВЕНКО АНДОНОВСКИ
Ranko Mladenoski
LITERARY “DECODING” BY VENKO ANDONOVSKI

273 Марија Гркова
ПОЛЕЗЕН ТУРСКО-МАКЕДОНСКИ УЧЕБНИК ОД МАРИЈА ЛЕОНТИЌ
Marija Grkova
USEFUL TURKISH-MACEDONIAN TEXTBOOK BY MARIJA LEONTIC

ДОДАТОК / APPENDIX

281 ПОВИК ЗА ОБЈАВУВАЊЕ ТРУДОВИ
ВО МЕЃУНАРОДНОТО НАУЧНО СПИСАНИЕ „ПАЛИМПСЕСТ“
CALL FOR PAPERS
FOR THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL “PALIMPSEST”

Валентина Милошевиќ-Симоновска

ЈАЗИЧНАТА ПОЛИТИКА НА ФАШИЗМОТ ВО ИТАЛИЈА И БОРБАТА ПРОТИВ ДИЈАЛЕКТИТЕ (АНТИДИЈАЛЕКТНА КАМПАЊА)

Апстракт: Овој труд се однесува на борбата против дијалектите, односно на антидијалектната кампања која претставува составен дел на јазичната политика на фашизмот во Италија, во периодот од дваесеттите до триесеттите години на минатиот век. Станува збор за периодот во кој фашистичката влада на тоталитарниот режим на Бенито Мусолини интервенираше со голем ентузијазам и страст, со бројни мерки и закони во полето на јазикот, на неговата употреба и на јазичната состојба во целост во италијанското општество, како резултат на зајакнувањето на националниот идентитет и тенденцијата за јазично обединување.

Клучни зборови: *јазик, дијалект, кампања, неписменост, влада, фашизам, Мусолини.*

Најеклатантен и најилустративен пример за директивниот модел на јазичната политика претставува јазичната политика на фашизмот спроведувана во периодот од 20-тите до 40-тите години на 20 век во Италија во рамките на тоталитарниот режим на основоположникот и идеен творец на фашизмот, Бенито Мусолини.

Поттик за конституирање на оваа јазична политика се силните патриотски чувства на ситната учена буржоазија и нејзиниот нескротлив стремеж за обединета Италија. Всушност, идеолошката позадина на јазичната политика на фашизмот е старото прашање за јазикот со своите пуристички и националистички ставови од 19 век, засновани на идејата за изедначување на нацијата и јазикот, кои во културната клима на фашизмот се будат, но модифицирани и прилагодени на новата реалност.

Основните карактеристики на јазичната политика на фашизмот се: отвореното непријателство кон дијалектите и секаков облик на регионализам, непријателскиот однос кон јазиците на малцинствата и борбата против присуството на странските зборови кои потекнуваат од непријателските нации.

Заедничкиот именител кој ги поврзува овие карактеристики е одбраната на националниот јазик, на неговата чистота и единство. Оттука, може да се изделат три главни полиња на дејствување на јазичната политика за време на фашизмот и тоа: тргнувајќи од сферата на образованието, режимот се стреми да реализира политика на јазично обединување вршејќи репресија врз дијалектите која подоцна прераснува во вистинска борба против

дијалектите, потоа, сè поактуелната идеја за „една нација, еден јазик“ повлекува значајни интервенции во однос на јазиците на малцинствата и тоа во доменот на образованието, како и на нивната употреба во јавниот и приватниот живот. И на крај, напорот да се достигне и одржи идеалот на јазичното единство кулминира во автархична јазична политика во однос на т.н. егзотизми.

Борба против дијалектите, т.е. антидијалектна кампања

Важно е да се напомене дека потребата од создавање и ширење на еден надрегионален јазичен вариетет, во модерна доба, се раѓа секогаш кога се оформува една нова нација или кога се интензивира потребата таа да се почувствува покомпактна и пообединета, како што се случува во Италија по Првата светска војна, а се нагласува во времето на фашизмот.

Во италијанското општество, богато со локални и регионални јазични вариетети, на недостигот од заедничко средство за комуникација му се приклучува и аналфабетизмот на дијалектофоните. Тие, пак, се принудени да ја победат неписменоста прифаќајќи го надрегионалниот јазичен вариетет.

Во годините по Првата светска војна и на почетокот од „фашистичката ера“ се јавува итна потреба од совладување на неписменоста преку ширење на „единствен јазик“. Токму со доаѓањето на фашизмот ќе се засили борбата против аналфабетизмот и веќе со програмата на Националната фашистичка партија презентирани од Мусолини во дневниот фашистички весник „Il popolo d'Italia“ се инсистира на зајакнување на основното образование и на борбата против неписменоста и таа е окарактеризирана како „најфашистичка од сите реформи“.

Во таа борба може да се издвојат неколку домени во кои се интервенира, но најзначајни се лингвистичкото и социолингвистичкото поле што подразбира настава и учење на читање и пишување од страна на неписмени возрасни лица и деца, како и настава и изучување на италијанскиот јазик како надрегионален, стандарден јазик, тргнувајќи од дијалектот.

Од политичка гледна точка, борбата против неписменоста и поттикнувањето на образованието несомнено претставуваат пропаганда за фашистичкиот режим не само во рамките на земјата туку и вон неа.

Методот „од дијалект до јазик“

Уште од поодамна постоело убедувањето дека надминувањето на неписменоста е поврзано со ширењето на италијанскиот јазик и покрај тоа што опишнувањето, па според тоа и образованието, не се единствениот канал за изучување на италијанскиот јазик. Проблемот почнал поинтензивно да се поставува за време на дваесетгодишниот режим кога може да се издвојат две фази и тоа: прва фаза која подразбира ширење на италијанскиот јазик преку образованието, вклучувајќи ја дидактичката употреба на дијалектот, и втора фаза која започнува подоцна во 1934 година кога дијалектот е исклучен заради што може да се забележи забавување на процесот на опишнување.

Значаен придонес за користењето на дијалектот во надминувањето на аналфабетизмот и изучувањето на италијанскиот јазик дал најголемиот

филозоф на италијанскиот јазик од првата четвртина на дваесеттиот век, Џузепе Ломбардо-Радиче, автор на програмите за основно училиште од 1923 година, применувајќи го познатиот метод „од дијалект до јазик“. Тој особено ја нагласил важноста на дијалектот како инструмент во изучувањето на италијанскиот јазик, сметајќи го како форма на живот, израз на културата, на традицијата и внатрешниот свет на човекот.

Суштествените идеи врз кои се заснова методот „од дијалект до јазик“ се: јазичниот и културен багаж на ученикот, билингвизмот на ученикот, предавањето на граматиката на неапстрактен начин поаѓајќи од литературни текстови напишани на дијалект, од една страна, и грешките на ученикот, од друга, преведувањето на литературни текстови напишани на дијалект и корекцијата на грешките на ученикот.

Споредбата се вршела меѓу јазикот што ученикот го поседувал и оној што го учел од својот учител и од своите книги. Така, дијалектот кој бил толку омразен и омаловажуван, но во суштина жив, динамичен и богат јазик на ученикот, се здобил со извонредна дидактичка важност и бил единствената можна појдовна точка во изучувањето на италијанскиот јазик. Овој метод бил задолжителен за трето, четврто и петто одделение во основното образование и во суштина се состоел од вежби за преведување од дијалект на италијански јазик и не служел само во борбата против аналфabetизмот, туку неговата основна цел била во изучувањето на италијанскиот јазик сфатен како надрегионален јазичен вариетет.

Во врска со видот на дијалект кој би се користел во наставата, програмата предвидува да се земе како основа регионалниот дијалект што, исто така, наидува на критики од страна на некои поддржувачи на овој метод. Тие истакнуваат дека ученикот го познава само локалниот дијалект. Друг проблем кој се наметнува во спроведувањето на овој метод е дијалектофоната хетерогеност на школските одделенија, а сите се единствени во неговото решавање, т.е. одговорот го наоѓаат во стручноста и остроумноста на наставникот.

Дебатата во печатениот медиум на тема описување се одликува повеќе со воздигнување на постигнатиот напредок и преземените иницијативи отколку со дискусија за методолошко-дидактичките проблеми за елиминирање на аналфabetизмот. Во оваа смисла, ниту специјализираните списанија не даваат конструктивен придонес. Ломбардо-Радиче му придава на дијалектот фундаментална важност во јазичното образование. Можеме навистина да бидеме согласни со сицилијанскиот педагог во врска со предавањето на граматиката, дека таа не треба да биде апстрактна, туку треба да се усвојува преку примери, како и со фактот дека речникот не смее да претставува едноставна збирка од зборови кои никогаш не биле вклучени во вистинска комуникација.

Од еден современ научен аспект, не може а да не се критикува еден метод кој се служи со преведување од локално-рурален јазичен вариетет на урбан надрегионален вариетет – два вариетети кои се израз на различни култури и општествени класи и кои одговараат на различни лингвистички содржини и различни комуникативни потреби.

Неуспех на методот „од дијалект до јазик“

Промени настануваат и во доменот на школската политика. Големо незадоволство и силна аверзија кон употребата на дијалектот во наставата и школските програми изразува и создавачот и водачот на фашизмот во Италија, Бенито Мусолини, кој бил на чело на антидијалектната кампања на режимот која била спроведена од крајот на дваесеттите до почетокот на триесеттите години на дваесеттиот век. За тоа колку силно бил засегнат Дуче со прашањето за присуството на дијалектот во школските програми ни сведочи и преписката што ја водел со министерот за образование Ерколе, сочувана во Централниот архив на Италија. Во таа преписка бара да му се дадат информации за местото кое му е дадено на дијалектот во основното училиште кој, според некои извори, е во основата на образованието ширум земјата. Во одговорот министерот вели дека дијалектот има третман само на помошно средство во методите применети во наставата по јазик и дека е сосема погрешно тврдењето дека дијалектот е во основата на образованието на национално ниво. Всушност, програмите содржат само куси преводи од дијалект на италијански јазик со цел да се совладаат најчестите правописни грешки. Притоа треба да се земе предвид и фактот дека учениците кои доаѓаат на училиште го владеат само дијалектот кој е единственото средство со кое тие комуницираат со наставникот. Задачата на учителот е да му помогне на ученикот да го совлада говорниот италијански јазик, а тоа може да се реализира само со употреба на локалниот дијалект.

Во 1934 година дијалектот е дефинитивно елиминиран од програмите на министерот Ерколе, така што на наставата по италијански јазик ѝ се дадени поголем број часови во однос на онаа по другите предмети. На тој начин се искоренува наставата по јазик од локалната културна традиција. Со програмите на Ерколе од 1934 година се завршува онаа прва фаза од јазичната политика во фашистичкото училиште во која дијалектот е предмет на настава.

Целосното елиминирање на дијалектот од програмите, од една страна, се должи на заострувањето на авторитаризмот на режимот, а од друга страна, се случува заради тоа што методот „од дијалект до јазик“ никогаш вистински не се зацврстил во дидактиката. Причините за оваа неостварена афирмираност на дијалектот би можеле да се најдат во несоодветната оформеност на наставниците за новата задача, во недоволната разработеност на самиот метод како и во инфраструктурните недостатоци.

Но, исто така, не треба да се заборава дека дијалектот како средство за комуникација во училиштата никогаш не исчезнал, особено во руралните зони, заради фактот што поголемиот дел од учениците се дијалектофони.

Во триесеттите години на 20 век започнува втората фаза од јазичната политика на фашизмот во училиштата, добивајќи карактеристики на автархија, т.е. на обид да се елиминира кој и да е елемент обележан како непожелен во националниот јазик, па оттука и на самиот дијалект. Сепак, нетрпеливоста кон дијалектот од страна на фашистичкиот режим, која е сè поприсутна во училиштето, не се манифестира на ист начин и со ист интензитет и вон училиштето.

Со оглед на фактот дека во тоа време дијалектот е мошне важно витално изразно средство на голем дел од популацијата, не може да биде целосно исфрлен од директната и индиректната политичка пропаганда, туку само од процесот на оформувањето на новиот италијански јазик.

Библиографија

- Cortelazzo, M. (1984). "Il dialetto sotto il fascismo". *Movimento operaio e Socialista*, Genova, Anno VII, 107-116.
- Coveri, L. (1984). Mussolini e il dialetto. Notizie sulla campagna antidialettale del fascismo. *Parlare fascista*, Genova, Anno VII, 117-124.
- De Mauro, T. (1970). *Storia linguistica dell'Italia unita*. Bari. Laterza.
- Klein, G. (1986). *La politica linguistica*. Bologna. Il Mulino.
- Raffaelli, S. (1983). *Le parole proibite. Purismo di stato e regolamentazione della pubblicità in Italia (1812-1945)*. Bologna. Il Mulino.

Valentina Milosevikj-Simonovska

Linguistic Politics of Fascism and the Battle against Dialects (Anti-Dialect Campaign)

Abstract: This outing addresses the battle against dialects, anti-dialect campaign, which is an integral part of the linguistic politics of the fascism in Italy during the 20s and 30s of the last century. It's about the period in which the fascist authority of the totalitarian reign of Benito Mussolini intervened with great enthusiasm, with numerous measures and laws in the language department: its use and state as a result of the strengthening of the national identity and the tendency for a linguistic unification.

Keywords: *language, dialect, campaign, analphabetism, reign, fascism, Mussolini.*

